

**A BETHLEN GÁBOR
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
GIMNÁZIUM**

**OSZTÁLYOZÓ VIZSGA
KÖVETELMÉNYEK**

ÉNEK-ZENE

Emelt szintű ének 1.osztály

Dalanyag	Legalább 30 gyerekdal, népi játék, mondóka fejből, az életkornak megfelelő hangmagasságban, adott hangról kezdve, tiszta intonációval, tiszta szövegkiejtéssel. Ebből legalább 15 fejből szolmizálva
Dallami ismeretek	Dallami elemek: Szolmizációs hangok: d-r-m-sz-l'-d'(sz,-l,) A szolmizációs hangok kézjele, betűjele, a hangjegyek elhelyezése az ötvonalas rendszerben (kézvonalrendszeren is). A vonalrendszer megismertetése: öt vonal, négy vonalköz, pótvonalak. Hangjegyszár irányának megfigyeltetése, a notáció helyes alkalmazása. Lépés és ugrás megkülönböztetése.
Ritmikai ismeretek	Ritmikai elemek elnevezése, gyakorlóneve és jele: negyedérték (tá) és negyed szünet (szün), nyolcadpár (ti-ti), önálló nyolcadérték (ti) és szünete (szü), félérték (tá-á) és félértékű szünet (szü-ün), A hangsúlyos és hangsúlytalan ütemegységek megkülönböztetése. Ütem, ütemmutató, ütemvonal, ismétlőjel, záróvonal. Ütemmutatók, ütemfajták: 2/4 (kettes ütem)
Elméleti ismeretek	Jeles napok és a hozzájuk kötődő dalok, népszokások ismerete (Karácsony, Betlehemezés, Mikulás, Advent, Húsvét, Anyák napja stb.) Egyszerűbb népi hangszerek felismerése (síp, dob, hegedű, citera)
Fogalmak	ritmus, ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlés, violinkulcs, népdal, motívum, vonal, vonalköz, hanglépcső, pótvonat, vonal-vonalköz
	Testtartás, légzés, gyors-lassú, halk-hangos, magas-mély, kérdés-felelet, kezdőhangzáróhang ellentétpárok. Gyermekdal, népdal, kánon Egyenletes mérő, tempó. Hangmagasság, dallam, dallamfordulat, dallamrajz, motívum, dallamsor, kíséret, oszcinató, alsó szólam, felső szólam.
Furulya	5 dal eljátszása emlékezetből egyenletes tempóban, kifejező előadásmódban, helyes légzéssel és frazeálással

Emelt szintű ének-zene 2. osztály

Dalanyag	Legalább 35 gyerekdal, népi játék, mondóka fejből, az életkornak megfelelő hangmagasságban, adott hangról kezdve, tiszta intonációval, tiszta szövegkiejtéssel. Ebből legalább 20 fejből szolmizálva
Dallami elemek	<p>Szolmizációs hangok: d'-t-l-s-f-m-r-d-t,-l,-s.</p> <p>A szolmizációs hangok kézjele, betűjele, a hangjegyek elhelyezése az ötvonalas rendszerben (kézvonalrendszeren is). Abszolút hangok (ábécés hangok) elhelyezése az ötvonalas rendszerben.</p> <p>A vonalrendszer megismertetése: öt vonal, négy vonalköz, pótvonalak. Hangjegyszár irányának megfigyeltetése, a notáció helyes alkalmazása. Lépés és ugrás megkülönböztetése.</p>
Ritmikai elemek	<p>Ritmikai elemek, metrum:</p> <p>Mérőütés. A mérő és ritmus megkülönböztetése.</p> <p>A tanult dalokból, dalrészletekből, versekből a tanulandó ritmus kiemelése.</p> <p>Ritmikai elemek elnevezése, gyakorlóneve és jele: negyedérték (tá) és negyed szünet (szün), nyolcadpár (ti-ti), önálló nyolcadérték (ti) és szünete (szü), szinkópa, félérték (tá-á) és félértékű szünet (szü-ün), pontozott fél (tá-á-á) és pontozott fél szünetértéke (szü-ü-ün), egész érték (tá-á-á-á) és egész értékű szünet (szü-ü-ü-ün).</p> <p>A hangsúlyos és hangsúlytalan ütemegységek megkülönböztetése. Ütem, ütemmutató, ütemvonal, ismétlőjel, záróvonal. Ütemmutatók, ütemfajták: 2/4, 3/4 és 4/4.</p>
Elméleti ismeretek	<p>Violinkulcs.</p> <p>Abszolút nevek (ábécés nevek): <i>g-e</i>”, valamint <i>fisz</i>, <i>cisz</i>, <i>gisz</i> és <i>bé</i>.</p> <p>Módosítójelek: kereszt, bé és feloldójel. A hangköz fogalma t1, t8, k2, n2, t5 hangközök éneklése, felismerése, építése. A C-dó, F-dó és G-dó használata.</p> <p>Hangsorok: pentaton, pentachord és hexachord.</p>
Fogalmak	<p>Kezdés, befejezés, hangerő, hangerőváltozás, tempó, tempóváltás.</p> <p>Ellentétpárok: staccato-legato, forte-piano, egyszólamú-többszólamú, szóló-kórus, szólóhangszer-zenekar.</p>
	<p>Azonosság (ismétlés/visszatérés), hasonlóság (variáció), különbözőség.</p> <p>Hangszerek: furulya, citera, zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka (cselló), nagybőgő, fuvola, gitár, dob, triangulum, réztányér. Hangvilla.</p> <p>Gyermekkar, nőikar, férfikar, vegyeskar. Népzene – néptánc.</p>
Furulya	15 dal eljátszása emlékezetből egyenletes tempóban, kifejező előadásmódban, helyes légzéssel és frazeálással

Emelt szintű ének-zene 3.osztály

Dalanyag	40 dal, (népdal, történelmi dalok, népszokásokhoz kötődő dalok, más népek dalai, bicíniumok) szöveggel énekelve.
Dallami elemek	Új szolmizációs hangok: fi, szi, ri, tá. A szolmizációs hangok kézjele, betűjele, a hangjegyek elhelyezése az ötvonalas rendszerben. A notáció helyes alkalmazása. A dúr, moll hangsorok dallamfordulatai, a modális hangsorok jellegzetességei: dór, fríg, líd, mixolíd, eol.
Ritmikai elemek	Ritmikai elemek elnevezése, gyakorlóneve és jele: nyújtott ritmus (tám-ti), éles ritmus (ti-tám), a tizenhatod (ri-ri-ri-ri) és szünetjele (sz), a tizenhatodos ritmusképletek (ri-ri-ti és ti-ri-ri), triola. A negyed és nyolcad felütés, csonka ütem. A notáció helyes alkalmazása. A hangsúlyos és hangsúlytalan ütemegységek megkülönböztetése, Ütemmutatók, ütemfajták: 2/4, 3/4, 4/4
Elméleti ismeretek	Előjegyzések. Hangnemek 2# 2b-ig, a Modális hangsorok: dór, fríg, mixolíd és eol. További hangközök: t4, k3, n3. Komplementer hangközök
Fogalmak	Ritmusnév és gyakorlónév. Felütés, csonka ütem, Módosított hang: fi, szi, tá. Előjegyzés 2# 2b-ig, dúr és moll, párhuzamos hangnemek, dór, fríg, mixolíd, eol. Hangköz: t5, t4, k3, n3, Dallamvonal, sorszerkezet, kvintváltás, hangnem, hangsor, szótagszám, előadásmód, tempo giusto, alkalmazkodó ritmus

Emelt szintű ének-zene 4. osztály

Dalanyag	50 dal (népdal, történelmi dalok, népszokásokhoz kötődő dalok, más népek dalai, bicíniumok) szöveggel énekelve.
Dallami elemek	A szolmizációs hangok kézjele, betűjele, a hangjegyek elhelyezése az ötvonalas rendszerben. A notáció helyes alkalmazása. A dúr, moll hangsorok dallamfordulatai, a modális hangsorok jellegzetességei: dór, fríg, líd, mixolíd, eol.
Ritmikai elemek	Ritmikai elemek elnevezése, gyakorlóneve és jele. A negyed és nyolcad felütés, csonka ütem. A notáció helyes alkalmazása. A hangsúlyos és hangsúlytalan ütemegységek megkülönböztetése, váltakozó ütem. Ütemmutatók, ütemfajták: 6/8 és 3/8, alla breve.
Elmélet ismeretek	Előjegyzések. Hangnemek 3# 3b-ig, a dúr és a párhuzamos moll fogalma, vezetőhang. Modális hangsorok: dór, fríg, líd, mixolíd és eol. További hangközök: t5, t4, k3, n3, k6, n6.
Fogalmak	Ritmusnév és gyakorlóneve. Felütés, csonka ütem, váltakozó ütem, alla breve, 3/8, 6/8. Módosított hang: fi, szi, ri, tá. Előjegyzés 3# 3b-ig, dúr és moll, párhuzamos hangnemek, vezetőhang, dór, fríg, líd, mixolíd, eol. Hangköz: t5, t4, k3, n3, k6, n6. Dallamvonal, sorszerkezet, kvintváltás, hangsor, szótagszám, előadásmód, parlando, rubato, tempo giusto, alkalmazkodó ritmus.

Népdalok, zenei szemelvények ismerete

Ritmus visszatapsolása, ritmusnévvel való megnevezése 2/4, 3/4, 4/4-ben a tanult ritmusokból.

Fogalmak ismerete, körülírása:

Hangköz, hármashangzat, hangsor, ötfokú hangsorok, hétfokú hangsorok, előjegyzés, módosító jelek,
4# - 4b-ig az előjegyzések helye, neve, a hozzájuk kapcsolódó dó-helyek, motívum, dallamvonal, régi stílusú népdalok (jellemzőikkel), új stílusú népdalok (jellemzőikkel)

Zenetörténeti fogalmak ismerete

négyvonalas hangrendszer, notáció, középkori zene, orgánium, homofónia, polifónia, kánon, imitáció, reneszánsz zene,
reneszánsz zenei műfajok, zeneszerzők, mise állandó tételei, mise változó részei, moll hármashangzat, dúr hármashangzat

Emelt szintű ének-zene 6. osztály

Népdalok, zenei szemelvények, klasszikus dalok ismerete

Ritmus visszatapsolása, ritmusnévvel való megnevezése 2/4, 3/4, 4/4, 6/8-ban a tanult ritmusokból.

Fogalmak ismerete, körülírása:

Hangköz, hármashangzat, hangsor, ötfokú hangsorok, hétfokú hangsorok, előjegyzés, módosító jelek,
4# - 4b-ig az előjegyzések helye, neve, a hozzájuk kapcsolódó dó-helyek, motívum, dallamvonal, periódus, egytagú, kéttagú és háromtagú forma, variációs forma, régi stílusú népdalok (jellemzőikkel), új stílusú népdalok (jellemzőikkel)

Zenetörténeti fogalmak ismerete

Barokk, bécsi klasszika
Vokális és instrumentális műfajok, zeneszerzők
Klasszikus formatani, összhangzattani ismeretek (tonika, domináns, párhuzamos és azonos alapú hangnemek)
Hangszerismeret, a korszakok új hangszerei (barokk korabeli hangszerek, billentyűs hangszerek fejlődése)